

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Baconi Baronis de Verulamio, Vice-Comitis S.
Albani, Summi Angliæ Cancellarii, Opera omnia, Quæ
extant: Philosophica, Moralia, Politica, Historica ...**

Bacon, Francis

Francofvrti ad Moenvm, 1665

X. De Amore.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10497643-5

salubris *Ostracismi* est, qui viros magnos, supra modum excrecentes, coërcet; unde etiam fræno est vitis præpotentibus, ne se nimium efferant.

Hæc *Invidia*, quæ mala *Contentatio* modernis linguis appellatur, (& in Titulo de Seditionibus plenius tractabitur,) est in *Regnis* & *Rebus pub. contagioni* nõ absimilis. Etenim sicut *Contagio* in sanas partes serpit, easque corrumpit; ita etiam, quando *Invidia* statum occupaverit, vel optima Reip. Mandata & Instituta in odium vertit, & grave olentiam quandam, Itaque parum proficitur intermiscendo actiones gratas & populares odiosis; Etenim, hoc ipsum imbecillitatem & *Invidia* metum arguit; quæ tanto magis nocet, ut sit etiam in *Contagionibus*, quæ, si tibi ab iis metas, facilius irruunt.

Ac publica ista *Invidia*, magis in *Regum* Officiarios & Ministros involat, quam in *Reges* ipsos. At tamen ecce Regulam quæ vix fallit. Si *Invidia*, quæ ministro incumbit, sit magna, causa autem parva; aut si *Invidia* quasi generalis sit, & omnes Status ministros complectatur: tunc *Invidia* (et si occulto) *Regem*, aut *Statum* ipsum, petit. Atque hæc dicta sint, de *Publica Invidia*, aut *Contentione mala*; atque de ejus differentia ab *Invidia privata*, quam priore loco tractavimus.

Addemus etiam, in genere, de affectu *Invidia* hoc insuper; eum inter omnes *Affectus* esse maxime importunum, & assiduum. Etenim, aliis *Affectibus* excitandis subinde præbetur occasio. Recte autem dictum est, *Invidiam festos dies nõ agere*: quia semper materiam se exercendi reperit. Unde etiam observatum est, *Amorem & Invidiam*, maciem hominibus inducere; id quod alii *Affectus* non faciunt, quoniam non continui sunt. Est etiam *Invidia* *Affectuum* vilissimus & pravissimus: quam ob causam proprium est attributum *Diaboli*; qui dicitur, *Invidus homo, qui Zizanias inter Triticum nocturno seminavit*; quemadmodum etiam semper evenit, ut *Invidia* callide & in tenebris operetur, ad præjudicium cujusvis rei optimæ, veluti *Tritici*.

X.

DE AMORE.

A Mori plus debet Scena, quam Vita. Etenim in Scena, *Amor* semper *Comœdiæ* præbet Argumentum; quandoq; etiam & *Tragœdiæ*: At in vita humana, multum plerumq; affert nocumti; Nunc ut *Sirenium* aliqua, aliquando ut *Furiarum*. Observare licet, & eminens ex Viris Magnis & Illustribus fuisse (quorum extat memoria, vel antiqua, vel recens,) qui adactus fuerit ad insanum illum gradum *Amoris*. Unde constat animos magnos, & negotia magna, infirmam hanc *passionem* non admittere. Excipere tamen oportet *Marcum Antonium Imperii Romani Duumvirum*, & *Appium Claudium*, Decemvirum, Legislatorum inter Romanos principem. Quorũ prior fuit revera homo luxuriosus, & voluptatibus deditus; Alter autem vir fuit prudens & austerus. Unde quisvis perspicat, *Amorem* (quanquam rarius) aditum reperire posse, non solum in cor apertum, sed & bene munitum, si diligenti custodia non asservetur. Abjectum quidem, & pusillanimum, est illud *Epicuri* dictum: *Satis magnum alter alteri Theatrum sumus*; Quasi homo, natus ad contemplationem Cœli & Cœlestium, Idolum adorans minutum, satageret, se submitiendo, si non ori, ut bruta, oculo tamen,

certe ad altiora contemplanda dato. Mira res videbitur, si passionis hujus excessum perpendamus, ac quomodo ipsi rerum natura & valori vero insultet, vel hoc ipso, quod Hyperbole perpetua nulli rei conveniat, præterquam *Amoris*. Neq; hæc Hyperbole solummodo in locutionis phrasi cernitur. Cum enim verissime dictum sit, Adulatorũ principem, quo cum ceteri adultores minores conspirant, esse unumquemq; sibi ipsi; profecto *Amator* aliquid amplius est. Nunquam n. fuit quisquam adeo superbus, qui se ipsum tam absurde magnificerit, quam *Amator* personam amatã. Recte itaq; receptum est illud diverbium; *Amare & Sapere, vix Deo conceditur*. Neq; aliis tantummodo manifesta est hæc Phrenesis, *Persona* autem amatæ minime; sed & amatæ potissimũ, nisi *Amor* sit reciprocus. Ceterum optimum enim est, *Amorem* semper repêdi, aut *Amore* mutuo: aut *Contemptu* intrinseco, & secreto. Quo magis cavendũ est hominibus ab hac *passione*; quæ non solum alias res perdit, sed & se ipsam. Quæ alia infert damna, belle illa exprimit *Poetarum* fabula: *Eũ scilicet, qui Helenam præliis, Junonis dona, & Palladis, amisisse*. Quisquis enim *amatoris affectibus* nimis indulget, & divitiis & sapientiæ nunciũ remittit. Habet hæc *passio* æstus suos, in ipsis tẽporibus, quibus animus maxime mollior est, & infirmior: nimirũ in rebus prosperis, aut adversis: quanquam hoc posterius minus forsitan observatũ fuerit. Utraq; enim tempestas *Amorem* accendit, redditq; flagrantiorẽ; unde evincitur esse stultitiæ proles. Optime illi, qui si *Amores* omnino nequeant extrudere, eos tamen inordinem redigunt; & à rebus seriis vitæq; negotiis segregat. Si enim illis *Amor* se immisceat, turbat omnia, hominesq; eo compellit, ut fines suos recta petere nõ possint. Quicquid in re sit, viri militares *Amoribus* dediti sunt; opinor, non aliter, quam vino. Poscunt enim plerunq; pericula, compensationẽ voluptariam. Inest ingenio humano motus quidam arcanus, & tacita inclinatio, in *Amorem* aliorum: qui si non insumatur in unum, vel paucos, naturaliter se diffundit in plures; atq; homines reddit humanos, & charitativos: quemadmodum videre licet nonnunquam in *Monachis*. *Amor conjugalis* genus humanum creat; *Amor socialis* perficit; *Amor* vero lascivus inficit, & dehonestat.

XI.

DE MAGISTRATIBUS ET DIGNITATIBUS.

Viri in Magistratu collocati, ter servi: servi Principis vel Politicæ; servi famæ; & servi negotiorum. Adeo ut libertate neutiquam fruantur, nec in personis, nec in actionibus; nec in temporibus suis. Mirũ cupiditatis genus, potestatem appetere, libertatem amittere: vel potestatem in alios ambire, potestatem in seipsum exuere. Ascensus ad *Dignitates* arduus est; & per labores pervenitur ad labores majores; sæpe quoq; *Indignitatibus* non vacat. Atq; per *Indignitates* pervenitur ad *dignitates*. Statio in *Dignitatibus* res lubrica est; Atq; regressus, aut præcipitium est, aut saltem Eclipsis; quæ & ipsa triste quiddam, & melancholicum. *Cum non sis qui fueris, non esse cur velis vivere*. Imo nec regredi datur, etiamsi quis cupiat; Neque regredi volunt homines, cum ratio postulat ut id facerent: verum Impatientes manent vitæ privatæ, etiam cum senectus aut infirmitas ingruit; quæ umbram